

Side om Side, hvoraf det ene skal indlade Smør og Flæskesider til England, og det andet er en Gødningdamper, der skal losse Kunstgødning og andre ildelugtende Stoffer, der smudse Spisevarerne til. Jeg finder ogsaa, at Fiskerihavnen har en heldig Beliggenhed og god Udstrækning. Hvis Forslaget kan blive realiseret, som det her er planlagt, vil jeg regne det for et stort og udmærket Gode ikke blot for hele Landet, for dets Trafik, for Importen og Eksporten, men ogsaa for selve Esbjerg By. Jeg er ganske ude af Stand til at forstaa den Stemning, der i selve Esbjerg By har været for en Udvidelse mod Øst. Jeg forstaa den saa meget mindre, som den begynde med en Udtalelse fra de ledende kommunale Mænd om, at hvis man i Virkeligheden kunde faa en Vesthavn med Indsejling mod Vest, var det selvfølgelig det allerbedste, en Udtalelse, jeg ganske kan underskrive, men som jeg ikke kan forstaa kan resultere i et Arbejde for at støtte Planer, der gaa mod Øst. Jeg vil være ude af Stand til at forstaa, hvorledes en Udvidelse mod Vest skulde kunne paabyrde Kommunen større Byrder ud over det, at der selvfølgelig skal anlægges nogle Gader og Veje.

Paa den anden Side er jeg ogsaa klar over, at Staten ikke maa tage for haardt paa Esbjerg Kommune. Denne er stillet paa en anden Maade end nogen anden Kommune her i Landet, idet den er skabt saa at sige af intet eller rettere ved Kunst af den Havn, Staten har lavet derude. Den har ingen af Fortidens Goder, den har skullet skabe dem alle sammen selv paa Basis af Havnen. Den har ikke de mange Indretninger, som andre Kommuner have fra Fædrenes Tid, og hvor Smerten ved Anskaffelsen forlængst er glemt. Naar Staten fordrer et Bidrag til disse Havnearbejder af $\frac{3}{4}$ Million Kroner, er det i og for sig ikke saa stort et Bidrag, 10 pCt. af Anlægssummen, men alligevel, jeg kunde tænke mig, at vi modererede disse Fordringer til Esbjerg Kommune. Jeg kunde tænke mig, at Staten sagde som saa: Dette er en Statshavn, hvortil I som Statsborgere og Skatteydere til den almindelige Statskasse bidrage ligesom alle vi andre, og vi ville derfor ikke fordrer noget særligt Bidrag af jer. Det er et Standpunkt, jeg godt kunde tænke mig at tiltræde. Men dernæst kan jeg ogsaa tænke mig — og jeg synes, at vi i det kommende Udvalg skulle arbejde hen til den Tanke, som tidligere har været fremsat i Udvalget og har givet sig Udslag i Ændringsforslag —, at vi gjorde

Kommunen delagtig i kommende Fordele ved Ekspropriation og aabnede den Adgang til at tjene paa den Ekspropriation, som Staten nødvendig maa foretage af Arealer i Nærheden af den nye Havn for at udelukke al usund Spekulation. Det er noget, vi nok kunne finde ud af og blive enige om, og som der fra Ministeriets Side neppe kan tænkes at blive rejst uoverkommelige Vanskeligheder imod. Tilvebringelse af det Bidrag fra Kommunens Side, som er planlagt i Loven, træder jo denne Gang frem med et „skal“, saa at det ikke er afhængigt af nogle Esbjergske Kommunalbestyrelsesmedlemmers Forgodtbefindende, hvad jeg finder fuldstændig rigtigt. Loven skal sige „skal“, og en Lov, som gives af Rigsdagen og Kongen i Forening, maa ikke kunne ophæves af en Kommunalbestyrelse, saaledes som det er sket med den foregaaende Lov. Men, gentager jeg, der skal finde en Taksation Sted, for at man kan udfinde Grundenes Værdi. Det bestemmes, at den skal ske paa Basis af Grundværdierne, som de var 1. Oktober 1906. Jeg forstaa godt, hvorfor man vælger dette Tidspunkt. Man vil udelukke Spekulationer, der have fundet Sted i det Tidsrum, der er gaaet, siden Udvidelsen kom paa Tale. Hvorledes man i Praksis vil effektuere en saadan Taksation, der skal bestemme Værdierne, som de var for et Par Aar tilbage, er mig ikke i Øjeblikket ganske klart. Men da det bliver Vestjyder, der skulle gøre det, og da Vestjyder ere et begavet Folkefærd, vil jeg lade dem om det og haabe, at de finde ud af de Ting.

Jeg vil anbefale dette Lovforslag til den allerbedste og velvilligste Behandling og til den hurtigste Behandling her i Tinget, saa vi kunne se Forarbejderne begynde, allerede inden Rigsdagen slutter. Det maa vist være et rimeligt Haab, thi Sagen i sig selv er gennemdebatteret baade her og i det høje Landsting, og af Forhandlingen i Landstinget fik jeg det Indtryk, at man der lige saa vel som her kun ser en virkelig rational Udvidelse af Havnen, naar den sker mod Vest, saa vi ikke ere nødte til at ødelægge nogle af de Værdier, vi have skabt i den nuværende Havn med stor Møje og stor Bekostning, og ikke komme til at lægge Trafikken Hindringer i Vejen i den Tid, vi bygge den nye Havn. Ved denne Plan naas alt dette, og tillige opnaas den vestlige Indsejling, som alle de søfarende have ønsket. Jeg kan ikke tænke mig, der fra nogen Side skulde lægges dette Forslag saadanne Hindringer i Vejen,